

**Տ. ԽՈՐԵՆ ԱՎԱԳ ՔԱՂԱՆԱ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ՊԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ ՏՈՒՓԻ
ԳՅՈՒՏԻ ՏՈՆԻՆ ՍԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(27 հունիսի, 2021 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Տէ՛ր, ո՛չ սերմն բարի սերմանեցեր յագարա-
կին բում, արդ ուստի՞ ունիցի զորումն: Եւ նա
ասէ ցնոսա. Այ՛ր թշնամի արար զայն»

(Մատթ. ԺԳ. 27—28):

Տեր Հիսուս Քրիստոս հաճախ ասելիքը փոխանցում էր առակաների միջոցով, որպէսզի մարդիկ կարողանային հասկանալ Իր վարդապետութիւնը, հիշել եւ յուրացնել այն: Ավետարանական առակաները կարճ պատմութիւններ են՝ կյանքի ամենասովորական իրողութիւնների վերաբերյալ, որոնք պարզ ու հասկանալի էին ունկնդրի համար եւ իրենց մեջ կրում են հոգեւոր, աստվածաբանական եւ բարոյախրատական իմաստ եւ հորդոր: Առակաները, որքան էլ պարզ, միշտ եղել են եկեղեցական հայրերի ուշադրութեան կենտրոնում եւ արժանացել նրանց բազմաթիւ եւ բազմակողմանի մեկնաբանութիւններին:

Այսօր Մատթեոսի Ավետարանից ընթերցվեց Որոմնների առակը, որը Տեր Հիսուս Քրիստոս պատմեց մի քանի առակաների շարքում՝ Սերմնացանի առակից հետո: Մինչ այս՝ Սերմնացանի առակով Տերը խոսեց այն մասին, որ Աստծու Խոսքը ոչ բոլոր ունկնդիրներին է հասու, այլ միայն նրանց, ում հոգիներում պարարտ հող կա՝ աստվածային ճշմարտութիւններն ընդունելու համար: Մյուս մասը տարբեր պատճառներով անհաղորդ է մնում աստվածայինին, ինչին մենք այսօր էլ ականատես ենք առօրյա կյանքում:

Երկնքի արքայութիւնը նման է մի մարդու, — ասաց Քրիստոս, — որն իր այգում ցորենի բարի սերմեր սերմանեց: Որոշ ժամանակ անց նրա ծառաները եկան եւ ասացին, որ թեեւ նա միայն բարի սերմեր

սերմանեց, սակայն ցորենի հետ միասին նաեւ որոմ է աճել: Որոմն անպտուղ մոլախոտ է, որն իր տեսքով շատ նման է ցորենի բույսին, եւ դժվար է դրանց տարբերելը, մինչեւ որոշակի հասունացումը: Այգու տերը պատասխանեց, թե թշնամին է այն ցանել, մինչ նրանք քնած էին: Ծառաները ցանկություն հայտնեցին գնալ եւ մաքրել այգին որոմներից, սակայն տերը թույլ չտվեց՝ ասելով, որ գուցե որոմը հեռացնելիս նաեւ ցորենը վնասեն: Ավելի լավ է սպասել հունձքի ժամանակին եւ որոմն առանձին կհավաքել՝ այրելու համար, իսկ ցորենը՝ ամբարել շտեմարաններում:

Որոմների առակն ավետարանական այն քիչ առակներից է, որ մեկնաբանում է Ինքը՝ Տեր Հիսուս Քրիստոս, երբ աշակերտները, առանձին, ինչպես Ավետարանն է նշում, հարցնում են, թե ինչ էր իմաստն այն առակի, որ պատմեցիր:

Սերմնացանը, — բացատրում է Տերը, — որը սերմանում է բարի սերմը, Մարդու Որդին է, եւ արտը՝ այս աշխարհը: Բարի սերմերը արքայության որդիներն են, իսկ որոմը՝ չարի որդիները: Թշնամին, որ ցանել էր որոմը, սատանան է, իսկ հունձքի ժամանակը՝ աշխարհի վախճանն է, հնձվորները՝ հրեշտակները: Մարդու Որդին հրեշտակներին պիտի ուղարկի, որոնք պիտի զատեն որոմը ցորենից: Այսինքն՝ նրանք, որ գայթակղությունների ու անօրենսությունների մեջ են ապրել, պիտի այրվեն հրավառ հնոցում, իսկ արդարները պիտի փայլեն արքայության մեջ, ինչպես արեգակը:

Այս առակում մի քանի կարեւոր գաղափարներ կան, որոնք հարկ է առանձնացնել:

Ա. Աստված արարել է միայն բարին: Ամենայն բարին Տիրոջ գործն է, եւ աստվածային արարչության մեջ չկա չար: Աշխարհում առկա չարի սկզբնաղբյուրը սատանան է՝ Աստծու եւ մարդու թշնամին: Նա է արմատը, աղբյուրը ամենայն մեղքի:

Բ. Այս աշխարհում ապրում եւ գործում են ինչպես արքայության որդիները, այնպես եւ չարի որդիները, այլ խոսքով՝ ինչպես արդար, բարի մարդիկ, նույնպես եւ չարի ու մեղքի ծառաները: Նրանք միաժամանակ եւ միակերպ օգտվում են կյանքի բարիքներից, բայց նրանց ներքին բովանդակությունն ամբողջապես տարբեր է:

Այստեղ կարեւոր է այն հանգամանքը, որ երբ ծառաները տիրոջից խնդրում են գնալ եւ մաքրել այգին որոմից, տերը մատնանշում է հունձքի ժամանակը, երբ զատվելու են ցորենն ու որոմը: Շատ հաճախ ենք

մենք լսում, կամ ինքներս էլ հարցնում, թե ինչու է Տերն արտոնում աշխարհում այսչափ անօրենություն, ինչու չեն պատժվում նրանք, ովքեր մեղքին են ծառայում: Հատկապես դիմացինին մեղադրելու ժամանակ մարդն ավելի հակված է նրա մեջ տեսնելու վատը, կենտրոնանալու թուլությունների ու թերությունների վրա: Իհարկե Աստված անտարբեր չէ մեր մեղքերի հանդեպ, սակայն ամենքին շնորհում է գործելու, ապաշխարելու ժամանակ, փոփոխության ու փրկվելու հնարավորություն: Յուրաքանչյուր մարդու հոգում էլ կան բարի հունդեր, որքան էլ որ նա չարագործությունների ու մեղսագործությունների հեղինակ լինի:

Գ. Իսկ որտեղից եւ ինչպես հայտնվեց որոմն այն արտի մեջ, որտեղ միայն ցորեն էր սերմանվել: Առական ասվում է՝ թշնամին ծածուկ արեց, մինչ նրանք՝ ծառաները, քնած էին: Կարելոր պահ է սա: Այսինքն՝ չարը գործում է այն ժամանակ, երբ մարդիկ կորցնում են արթնությունը, զգոնությունը, թերանում են աղոթքի ու աստվածաշուտության մեջ, այլ խոսքով՝ երբ գտնվում են հոգեւոր թմբիրում: Դրա համար էր Պողոս առաքյալն ասում՝ հսկեցեք, հաստատուն մնացեք հավատքի մեջ, քաջ եղեք, զորացեք:

Սիրելիներ, այս առակը փոխաբերություն է, որի միջոցով Քրիստոս մեզ համար կյանքի իրողությունն է բացահայտում: Որոմը խորհրդանշում է ամեն տիպի մեղք ու գայթակղություն, որ տեղ է գտնում մարդկային հոգում: Ինչպես որոմը որոշակի շրջանում դժվար է տարբերակել ցորենից, նույն կերպ եւ մեղսավոր ընթացքը մատուցվում է որպես բարություն ու բարեգործություն, ներկայացվում է որպես ընդունելի ճանապարհ, սուտը՝ որպես ճշմարտություն, կեղծիքը՝ արդարություն: Առհասարակ սատանան գործում է հակառակություններ ու մոլորություններ տարածելու ճանապարհով: Սուրբ Հովհան Ոսկեբերանը մեկնաբանում է, որ մարգարեների ժամանակ ի հայտ էին գալիս սուտ մարգարեներ, առաքյալների ժամանակ՝ սուտ առաքյալներ, Քրիստոսից հետո՝ սուտ քրիստոսներ: Այս նույն գործելակերպն է, որ այսօր աշխարհում ջնջում է մեղքի ընկալման սահմանները, եւ կյանքը կառուցվում է ըստ հարմարավետության կամ ըստ հեշտասիրության: Անտեսվում են քրիստոնեական առաքինությունները՝ որպես հնացած ավանդույթներ, փոխարենը՝ տարբեր կեղծ շղարշների ներքո դուռ է բացվում ամենայն մերժելի ու գարշելի երեւույթների առջեւ: Ժամանակակից մարդը հոգեւոր, ստեղծող ու բանական արարածից վերափոխվում է սպառող ու անհոգի արարածի,

որ պիտի մտածի ու ընթանա այս նոր կարգ ու կանոնով: Երբեմն նույնիսկ անհավատալի է, թե ինչպես է մարդը նյութական ինչ-որ բարիքների համար գահավիժում հոգեւոր իր այն բարձրությունից, ուր Քրիստոս է նրան բարձրացրել, կարգել տեր եւ իշխան բոլոր արարածներին՝ դառնալով ծանծաղ մի դատարկութուն՝ ամայի հոգով, անտարբեր, նյութական ու նյութապաշտ:

Աստված մարդուն շնորհել է ազատ կամք եւ բանականություն՝ ճանաչելու համար չարն ու բարին: Մարդու յուրաքանչյուր գործ կամ նույնիսկ խոսք չեն անհետանում հենց այնպես, չեն վերանում անհետ, այլ վերածվում են յուրօրինակ մի արարչության, որոնց ամբողջությունը դառնում է Աստծու աշխարհում ստեղծած մեր աշխարհը, Տիրոջ այգում տնկած մեր այգին: Այս իմաստով է, որ մարդն արարչակից է համարվում Բարձրյալին, միայն թե մարդու արարչագործությունը նրա ամբողջ կյանքի՝ նրա մտքի, խոսքի ու գործերի ամբողջությունն է՝ բարի կամ չար, այսօրվա առակի փոխաբերությամբ՝ ցորեն կամ անպտուղ որոմ:

Այս առակի մասին անհրաժեշտ է հաճախ մտորել: Որքան էլ պարզ ու հասկանալի, այն երկնային ճշմարտություններն է բացում մեր առջեւ: Մեղավոր բնությամբ մարդը կարող է տատանվել, կարող տկարանալ հավատքի մեջ, բայց մեղավոր ընթացքը հարատեւ չի կարող շարունակվել, չի կարող դառնալ կենսաձեւ միայն այն պատճառով, որ Տերն անմիջապես չի պատժում յուրաքանչյուր սայթաքումի համար: Կյանքի ակնթարթները մեզ մոտեցնում են հունձի ժամանակին, երբ Մարդու Որդին հրեշտակներին պիտի ուղարկի, որոնք պիտի զատեն որոմը ցորենից, այսինքն՝ արքայության որդիներին՝ չարի որդիներից: Աղոթենք, ջանանք ու գործենք, որ արժանի լինենք Տիրոջ կողմից կոչվելու արքայության որդիներ:

Հայցենք, որ Բարձրյալի սերը, խնամքն ու առատ օրհնությունները միշտ ուղեկից լինեն մեր երկրին ու հավատավոր ժողովրդին այժմ եւ միշտ եւ հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

